

Світлана Ставицька
Київ, Україна

РОЛЬ ДИСЦИПЛІН РЕЛІГІЄЗНАВЧОГО ЦИКЛУ В РОЗВИТКУ ДУХОВНОСТІ ТА ТОЛЕРАНТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Важливою складовою соціалізації молоді є засвоєння соціокультурних надбань попередніх поколінь. Особливого значення у світлі тенденцій, які проявляються в найрозвиненіших країнах світу, набуває вдосконалення системи вищої освіти. Освітня діяльність є важливим чинником соціалізації молоді людини, оскільки саме в освітньому процесі вона здобуває комплексні знання та закріплює відповідні ставлення щодо процесів суспільної і власної життєдіяльності, зокрема, стосовно формування і розвитку власної духовної сфери [Виховання..., с.61].

На становлення духовної самосвідомості сучасної молоді людини, її систему моральних настанов і цінностей істотний вплив спричиняє релігія та церква [Ставицька, 2005, с. 283-292].

Тому *мета* нашого дослідження полягала у виявленні ставлення студентів до можливості запровадження та вивчення у системі підготовки фахівців вищої школи навчальних курсів релігієзнавчого циклу та розуміння ними впливу даних курсів на розвиток духовності молоді.

Дослідження проводилося серед студентів 2-4 курсів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Загальна вибірка склала 188 студентів. Питання були сформульовані таким чином: Чи потрібно запровадити у ВНЗ вивчення курсів релігієзнавчого циклу: «Психологія релігії», «Релігієзнавство»? а) Якщо так, то з якою метою? б) Якщо ні, то чому?

Найбільш показові відповіді подаємо у формулюванні студентів. Відповідь так (85 %): - Потрібні, тому, що релігія пропонує цінні для особистості та суспільства моральні норми, а це сприятиме духовному розвитку особистості; стимулюватиме студентів діяти відповідно до моральних норм, в тому числі й тих, що пропонує релігія.

- Цей курс потрібен на 100 %, бо релігія дуже впливає на психологію людини, особистість в цілому. Ми, як педагоги, повинні знати релігії інших країн, уміти адекватно ставитися до людей, які сповідують різні релігії.

- Потрібні, бо зараз питання співіснування різних релігій є дуже актуальним як для кожної людини, країни, так і світу в цілому. Потрібно проповідувати віротерпимість, розкривати значення релігії в повсякденному житті, допомагати студентам знаходити відповіді в Біблії на рутинні проблеми повсякденного життя.

- Потрібні – це підвищить рівень культури, освіченості студентів, розширить їх кругозір. Оскільки Україна держава багатонаціональна, то на її теренах проживають люди різних віросповідань, а значить кожна людина повинна знати особливості цих віросповідань для кращого спілкування та співпраці з різними людьми, не зачіпаючи їх інтересів та переконань.

- Так, мені здається, що такий курс буде цікавим та корисним для студентів, адже релігія є невід'ємною складовою життя суспільства. Освічена людина повинна мати уявлення про цю сферу життя суспільства, щоб краще знати та розуміти і свій, і чужі народи.

- Так, потрібні, бо це сприятиме віротерпимості, зокрема серед молоді, що досить актуально для безконфліктного розвитку між народами та в суспільстві загалом, а також розширенню світоглядних позицій молодих людей, особливо педагогів – філологів, юристів, психологів, вчителів початкової школи й ін. Інформація подана в рамках релігієзнавчих курсів, дасть можливість молоді уникнути загрозованої ситуації входження до деструктивних релігійних організацій, антигуманних сект, а також запобігатиме їх аморальній поведінці.

Студенти, які дали негативні відповіді (15%) мотивували їх таким чином: духовне виховання людина повинна отримувати в сім'ї; такі курси потрібні лише для спеціалістів у цій галузі; я не можу сказати, що цей курс необхідний, але було б непогано, якби він викладався хоча б один семестр; головне, щоб учитель не нав'язував своєї думки студентам, а різнобічно та неупереджено надавав інформацію про релігію, вказуючи на плюси і мінуси кожної. (Не нав'язував думку і, одночасно вказував на плюси і мінуси релігії – тобто, все ж присутня потреба, щоб давав оцінки. Це типова суперечність юнацького максималізму – коментар мій – С. О.).

Отже, у світлі отриманих результатів дослідження нам видається актуальною пропозиція голови Всеукраїнського православного педагогічного товариства А. Затовського [Затовський, 2004], про необхідність створення, за погодженням з традиційними конфесіями України, спільної державно-церковної загальноукраїнської та регіональних комісій для розробки і впровадження експериментально апробованих варіативних релігійно-орієнтованих навчально-виховних курсів, програм і підручників; підготовку й

перепідготовку педагогічних кадрів для їх викладання, з метою толерантного ставлення до віруючих всіх традиційних релігійних віросповідань та вчень.

References:

Виховання національно свідомого, патріотично зорієнтованого молодого покоління, створення умов для його розвитку як чинник забезпечення національних інтересів України. Аналітично-інформаційні матеріали. – К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003.

Затовський А. (протоієрей). Вічна мудрість закону Божого. Впровадження православних духовних цінностей в освіту – нагальна необхідність / Урядовий кур'єр, 23 липня 2004 року, № 137.

Ставицька С. О. Ставлення до релігії як один із компонентів духовної самосвідомості юнацтва. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. Т. УІІ, вип.. 1. – К., 2005.

Svitlana Stavytska

Kyiv, Ukraine

ROLE OF DISCIPLINES RELIGIOUS STUDIES CYCLE IN THE DEVELOPMENT OF SPIRITUALITY AND TOLERANCE OF STUDENT YOUTH

An important part of the socialization of young people is learning cultural heritage of previous generations. Of particular importance in light of the tendencies which are manifested in most developed countries of the world acquires improvement of higher education. Educational activities are an important factor in the socialization of the young man, as it is in the educational process she receives comprehensive knowledge and reinforces generate a positive attitude about social processes and their own life, in particular regarding the formation and development of their spiritual sphere [Parenting ..., с. 61].

On the formation of spiritual self-consciousness of the modern young man, his system of morals and values causing a significant impact religion and church [Stavytska, 2005, p. 283-292]. Therefore, the purpose of our research was to identify the attitude of students to explore the possibility of implementation and training specialists in the system of high school courses Religious Studies cycle and

understanding of the impact of these courses on spiritual development of young people.

The research was conducted among students of 2-4 courses National Pedagogical University M. P. Dragomanov. The total sample was 188 students. The questions were formulated as follows: Is it necessary to introduce courses in universities studying Religious Studies cycle: «Psychology of Religion», «religion expertness»? a) If yes, for what purpose? b) If not, why not?

The most illustrative answers we present the formulation students. The answer is yes (85%): - Looking because the religion offers a valuable for the individual and society moral standards, which promote spiritual development; encourage students to act according to moral standards, including those offered by religion.

- This course is required for 100%, because religion has a great influence on the psychology of human personality in general. We as teachers need to know the religion of the other, to be able to adequately treat people professing different religions.

- Looking for now the question of coexistence of different religions is very important for every individual, country and the world at large. We must preach tolerance, disclose the importance of religion in daily life to help students find the answers in the Bible for routine problems of everyday life.

- It is necessary – this will increase the level of culture, education students will expand their horizons. Since the Ukraine multinational state, then this country inhabited by people of different faiths, so everyone should know the features of these religions for better communication and collaboration with different people, without affecting their interests and beliefs.

- Yes, i think that this course will be interesting and useful for students because religion is an integral part of society. An educated person should have an understanding of this sector of society to better know and understand and your and other people's nations.

- Yes, we need because it will promote religious tolerance, especially among young people, which is very important for development without conflict between the people and the community in general, and the promotion world outlook positions of young people, especially teachers – philologists, lawyers, psychologists, primary school teachers and others. Information provided within religious courses will enable young people to avoid dangerous situations entry into destructive religious organizations, sects inhumane and prevent them immoral behavior.

Students who gave negative responses (15%) motivated them as follows: a spiritual person should receive education in the family; such courses need only to specialists in this field; I can not say that this course is necessary, but it would be nice

if he was taught at least one semester; the main thing that the teacher does not impose his views to students and comprehensively and impartially providing information about religion, pointing out advantages and disadvantages of each. (Do not imposed opinion and, at the same time pointed out advantages and disadvantages of religion - that is, there is still a need to give evaluation. This is a typical contradiction youth maximalism – my comment – S.A).

Therefore, in the light received results of research it seems that offer the head of the Ukrainian Orthodox Pedagogical Society A. Zatovskoho [Zatovskyy, 2004], the need to create as agreed upon with the traditional religions of Ukraine, the joint state-ecclesiastical national and regional commissions to develop and implement approbated experimentally varied religious-oriented educational and pedagogic courses, programs and textbooks; preparation and retraining pedagogical personnel for their teaching, in order to tolerance towards religious believers of all traditional religions and doctrines.

References:

Виховання національно свідомого, патріотично зорієнтованого молодого покоління, створення умов для його розвитку як чинник забезпечення національних інтересів України. Аналітично-інформаційні матеріали. – К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003.

Затовський А. (протоіерей). Вічна мудрість закону Божого. Впровадження православних духовних цінностей в освіту – нагальна необхідність / Урядовий кур'єр, 23 липня 2004 року, № 137.

Ставицька С. О. Ставлення до релігії як один із компонентів духовної самосвідомості юнацтва. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка. Т. УІІ, вип. 1. – К., 2005.